

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Naša vsak četrtik in velja s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravištvu "Slovenskega Gospodarja" v Mariboru. — List se dopušča do odpovedi. — Udje "Katož Makovnega društva" dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta št. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravištvu: Koroška cesta št. 5, vsprejema naročnine, inserate in reklamacije. — Za inserate se plačuje od enostopne pettivrste za enkrat 15 vin., za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede jutraj. — Na zaprte reklamacije so poštnine proste.

O draginji.

V zadnji številki smo poročali o velikih nemirih na Dunaju in v drugih mestih, ki so jih uprizorili proti "draginji" socialno-demokratski voditelji. Razjarena množica je postala besna in prišlo je do žalostnih prizorov. Na stotine žrtev sedi sedaj radi teh polumljenih izgredev po ječah, mnogo jih pa celi svoje polomljene ude v bolnišnicah. Pa pravijo, da se ne bo konca teh protidraginjskih rabuk. V vseh večjih mestih in krajih, kjer je mnogo delavstva, pripravljajo socialni demokratje shode in poulične pohode, da na njih izražajo svojo nevoljo nad draginjo.

Sedanje razmere so za nižje sloje res težavne. Vsa živila in druge življenske potrebščine so se podražile. A smelo trdimo, da to draginjo čuti mnogo bolj ljudstvo na deželi, kmet sam. Delavske moči, katerih itak silno primanjkuje, so sedaj na deželi za 50, da za 100 in še več odstotkov dražje kot pred nekaj leti.

Radi hude suše in vremenskih uim, ima kmet dandanes bore malo zrnja in drugih živil na prodaj. Da, letos bo še večina kmetov morala kupovati koruzo, ajdo, proso, po nekod celo za seme. O podražanju železa, sladkorja, petroleja in drugih potrebščin smo pisali že zadnjič. Kje naj vzame kmet denarja, da je v stanu zmagati to draginjo v očigled letošnji suši?

Največja hinavščina vseh kmečkih nasprotnikov, socialnih demokratov in liberalnih prekupecev pa je, da hočejo ti vso krivdo draginje zvaliti na uboge kmeta. Gotovo je, da ti draginjski ptiči, ki živkajo neprestano "draginja, draginja", sami resno ne mislijo, da je iskati vzroke draginje res pri kmetu, ampak oni hočejo s tem kričanjem izzvati še hujski boj med posameznimi stanovi, da bi zamogli potem na račun ljudstva v kalnem ribariti in si polniti žepe.

Žito, ki ga prodaja kmet, je primeroma s cenami moke in kruha izredno po ceni. Poglejmo! L. 1901 je bila cena pšenice ista kot letos, a najboljša moka je veljala tedaj kilogram 32 vin., ko stane danes 40 do 42 vin. Kruh se je podražil v tem času za 60%. Cena goveji živini je bila ravno pred 10. leti le za 2 do 6 kron met. stot ceneja kot letos, meso je veljalo tedaj 1 K 50 vin. 1 kg, letos pa 2 K. Ali je torej kriv kmet draginje mesa? Sladkor je veljal l. 1901 1 kg 84 vin., danes stane 1 K; premog se je od l. 1901 po-

dražil za 30%, kava za 25%, špirit za 50%, enako mlo, platno itd. Splošno so se cene za vse te predmete povzdignile za 40 do 60%.

Kdo povzroča draginjo, vidimo na velikih tržiščih. Na Dunaju je blago, ki se pripelje jutraj ob 2. uri na trg, ob 6. uri jutraj že za 100% dražje, ker je moralo skozi celo dolgo vrsto prekupecev!

"Argentinsko meso", "srbsko meso", vpijejo socialni demokratje. To vpitje je jalovo. Ko je bilo argentinsko meso v državi, se ga ni moglo prodati, in na tedne je ležalo v ledenicah na Dunaju. Meso iz Srbije pa je ravno tako drago, kot meso domače živine. Na drugem mestu pišemo, kako drago je argentinsko meso na Angleškem, kljub temu, da tam nimajo carine na meso. Nasprotniki kmeta zahtevajo, naj bi se tuja živina in meso carine prosto uvažalo v našo državo. Ali bo potem kaj boljše? Nič! Samo našemu kmetu bi bil zadan hud, smrtonosen udarec in ravno to je glavni cilj cele draginjske gonje.

Socialni demokratje in liberalni prekupeci kričijo samo o draginji mesa. O marsikaterih drugih predmetih, katerih podražanje še bolj tlači delavstvo kot meso, pa molčijo. Zakaj ne napačajo bogatih judovskih tovarnarjev in prekupecev, zakaj se ne zaletavajo v karte, ki so krivi visokih cen sladkorja, petroleja, moke, železa itd.? Zato ne, ker je splošno znano, da so socialno-demokratski voditelji s temi v tesni prijateljski zvezi. Socialni demokratje zato najpolj hujskajo proti kmetu, ker vedo, da če uničijo kmečki stan, izgubijo najmočnejšega nasprotnika, in tudi njih število bi se po obubožanem kmečkem ljudstvu pomnožilo.

Res je, da vsi stanovi čutimo draginjo, a povdarjati moramo, da nam tega ne bo ublažilo ne vpitje socialnih demokratov, ne krivave poulične demonstracije in protestni shodi, ne argentinsko ali srbsko meso, ne hujskanje proti kmečkemu ljudstvu, ampak povzdiga kmetijstva, posebno živinoreje, in sploh uporaba sredstev, da se kmet opomore. Ministrski predsednik Gauč je v zbornici povdarjal, da le na ta način odpomoremo draginji, če povzdignemo domačo živinorejo, da bo avstrijski kmet zalagal sam naš trg z živino in živili, in če se bomo potem zadružnega vnovčevanja živine znebili židovskih prekupecev, ki so glavni krivci draginje. V dosego tega pa naj sodelujejo vsi stanovi in pred vsem državna uprava.

je prišel kot težak kopat v vinograd ali pa mlatit. Gospodarji so ga pa zelo radi imeli, ker je pridno delal in ni silil v mesto in tovarne, da še celo kaka pikra je priletela včasih iz njegovih ust na račun onih, ki prezirajo kmečko delo.

Tako je živel Murnov France, ne sicer imenitno, vendar zadovoljno. Maruša je doma pridno gospodinjala: ej, da bi vi vedeli, kako skušana je bila ta Maruša! Sestra njegova, Mina, pa tudi ni bila, da bi dejal, zlobno ženišče, saj je imela ono leto kar dva ženina. No, pa se je vendar nekako razdrlo; eden jo baje ni hotel, drugega pa ona ni marala, in tako je za enkrat stvar zaspala. "Lej, kaj bi se tako gnala za to možitev", dejal je modro France: "saj je še čas, če ne bo danes, bo pa jutri. Le potrpi Mina, saj pri meni ti ne bo krivice", in tako je bilo. Otrok France ni imel. Njemu sovražna mladina je trdila, da je storil to Bog iz previdnosti, ker bi tudi otroci ne bili nič boljši kot on. France pa se je udal v voljo božjo.

Ko se je včasih vračal sam od mlatve in mu je pridna gospodinja zavezala v culo velik kos pogače in potice, premišljeval je tako-le med potom: Kako bi bilo, če bi Bog človeka brez želočca postavil na ta svet, da bi živel, a bi mu ne bilo treba jesti trikrat, ali vsaj dvakrat na dan. In prišel je tedaj bistroumni France do zaključka, da bi bilo tako življenje za krščanskega človeka popolnoma neprimerno.

Pa je prav, da je ostal France kot strokovnjak v tej važni zadevi, kajti mož je že nekaj časa sem slovel po vsej naši dolini po svojem zdravem in obilnem želoču. In to slavo je France po pravici tudi zaslužil. Če je sedel pri obedu in se pred njim kadila polna skleda poparjenih mlincev, tedaj se je čutil France srečnega — tedaj je prvi prijel za žlico in jo zadnji položil na mizo. No, vaščani pa so veselili, da si more France s težkim delom zaslužiti to, kar s slastjo poje, in zato so mu radi privoščili tako veselje. Po letu mu je čisto dobro šlo — vsaj tako je trdil — a po zimi, tedaj ko je belil sneg hribe in doline, tedaj

Politični ogled.

Dne 20. septembra: V nižjeavstrijskem deželnem zboru je prišlo do hudih preprirov med krščanskimi socialci in socialnimi demokrati, ki so se hoteli zagovarjati radi znanih dunajskih nemirov. Močno sta se sprla tudi poslanca dr. Weißkirchner in dr. Heillinger. — Danes se je otvorilo zasedanje češkega deželnega zbora. Cesarski namestnik knez Thun je v pozdravnem govoru pozival poslance k delavnosti. — V ogrskem državnem zboru traja obstrukcija dalje. — Med Francijo in Nemčijo bo končno prišlo vendar do mirne poravnave. V večinoma vseh prepornih točkah je že prišlo do edinosti. — Italija odpošlje v Tripolis eno bojno ladjo, kar je Turčijo zelo razburilo.

Dne 21. septembra: Zanimanje je vzbudilo dejstvo, da novi avstro-ogrski vojni minister nima več naslova "državni" vojni minister, ampak samo "vojni" minister. Avstrijski in ogrski listi si to spremembo različno tolmačijo. — V Lvovu je umrl bivši minister Filip vitez pl. Zaleski. — V mestih na Češkem se ponavljajo draginjski nemiri. — Na Špankem se širi prekucuski duh vedno dalje, vlada je odredila stroge varnostne priprave. — Republikanska vlada na Portugalskem je začela znova preganjati katoliške duhovnike. V ječi se nahaja sedaj oportski škof, tudi proti školu v Brayji je uvedena preiskava. — Morilec ministra Stoličina, Bagrov, bo postavljen pred vojno sodišče.

Dne 22. septembra: Novi vojni minister pl. Aulenberg je izjavil, da on ne bo odtegnil drž. zboru predložene nove brambne postavbe. Urediti hoče vprašanje podčastnikov in prostovoljcev. Armada se mora urediti tako, da bo res služila željam ljudstva. — Ministrski predsednik Gauč je sprejel danes načelstvo kluba nemškonalnih državnih poslancev. — Uslužbenici na avstrijskih državnih železnica nameravajo uprizoriti v bližnjem času splošno stavko.

Dne 23. septembra: Poroka nadvojvode Karla Franca Jožefa z princezino Cito Parma se vrši v soboto dne 21. oktobra na gradu Schwarzau na

se je tudi Francetu nagubandilo čelo. Sedel je doma na zapečku in tožil svoji Maruši o slabih časih — pa pajek mu je predel po črevah. A v teh temnih dneh se mu je kot rešilna zvezda bliščalo upanje, da bo kmalu prišla zelena pomlad, za njo poletje in — mlattev. In ko so začeli beli zvončki poganjati doli za Savo, tedaj se je Francetu popolnoma zjasnil obraz.

S prvim pomladanskim dnevom se prične pri nas delo v vinogradih, in pri tem je France igral vselej veliko vlogo. Pred vsem je jako mučno delo kapanje v vinogradih. Da, ti reveži, ti kopači pač dobro čutijo, da si mora človek v potu svojega obraza služiti kruha. France je vsako leto koparil od hiše do hiše in — dobro živel. Kaj je bil njemu trud; saj je vsak dan enkrat zvonil, stari Cotov Marko pol-dan na Topolovcu. Njemu je zvonil ta, h kosilu vabeči glas kakor glas iz raja — ta glas mu je oživel in pretresel zadnji kotiček njegovega lačnega droba.

Veseli se je France dobe kopanja, ali če hočemo biti pravični, priznati moramo, da je on mlatev bolj cenil. Vsako nedeljo je pogledoval skrbno v priliki, bo li kmalu tu porcijunkula; tedaj se je namreč po božjih in človeških postavah pričela pri nas mlattev.

Ko bi ono vedno mlatil, ko bi dal Bog enkrat toliko žita, da bi trajala mlatev celo leto, potem — si je mislil — bi on zadovoljno živel na svetu. Beli kruh, mlinci in druge dobrote so mu tako prirastle k srcu, da se je težko ločil od njih. Kadar so sedeli pri mizi, tedaj je bilo treba videti Franceta. Vselej in pri vsaki hiši je znal stvar tako zasukati, da je prišel na dobri prostorček. To pa je bil tisti, kjer so se jedi na mizo donasale. Kadar je prišla na mizo nova skleda, premeril jo je že iz daljave z bliskajočimi se očmi, in uljuden, kakor je bil, je vzel vselej skledo ženski iz rok, da jo postavi sam na mizo; in Bog ve, da je pri tem že vselej tako delal, da je prišlo "ta polito" na njegovo stran.

(Konec prih.)

PODLISTEK.

Murnov France.

(Vaša slika. Stevo E.)

Skoro v vsaki vasi je človek, ki radi svojih čudnih lastnosti in posebnih nazorov obrača na-se pozornost sosedov. Tudi Murnov France je bil eden izmed teh.

No, France ni bil prav tak, da bi se moglo reči o njem, da mu kaj manjka v glavi, ne, on je bil jako prebrisan, po svoje sicer, in zato so trdile vaške Urše, da mu "malo manjka". Ne, neumen pa France ni bil; saj je prav radi njegove prebrisanosti zaslovelo njegovo ime po naši vasi. Imel je France to hvalevredno lastnost, da je znal razposajeno mladino "prijeti v strah". Pravico do fantovskega življenja si je obdržal France tudi potem, ko mu je Bog po dolgem moledovanju naklonil zvesto in pridno ženko Marušo. Če se je France kake nedelje popoldan malo "star" zibal ponosno po vasi, in je bila vaška "mladina" pod staro tepko preveč glasna, in če se je raznesel glas: "France Murnov gre", tedaj se je mladež plašno razkropila po vasi; saj je imela dovolj skušnje, da s Francetom ni varno črešenj zobati. To pa je bil tudi važen vzrok, da ga je mladina ob vsaki priliki po strani gledala in iskala prilike, se nad njim maščevati. Tako mu je že večkrat ta ali oni skušal kaj napraviti, a ker je vselej potem skusil železno pest krepke Francetove roke, jim je sčasoma tudi to veselje minulo in jim ostalo golo sovraštvo do Franceta. No, France se ni menil za take čenče; da so ga le gospodarji in gospodinje radi imeli, pa je bil srečen. A gospodinje si je že znal pridobiti na svojo stran, ker jim je rad razložil, kako naj izbirajo piskre in skleda na semnjih, da ne bodo ogoljufane; on kot strokovnjak v tej stroki, jim je vselej prav svetoval. In zato se je vedno kaj mastnega gredo v peči, kadar

Nižjem (Avstrijskem). — Delegacije bodo sklicane meseca decembra na kratko zasedanje, da rešijo začasni proračun, glavno zasedanje pa bo spomladi 1912. — Današnja seja češkega deželnega zbora je bila zelo kratka, vendar se je pokazalo, da se bo zasedanje mirno izvršilo. — Dalmatinski namestnik Nardelli namerava odstopiti. Za namestnika bo baže imenovan dr. grof Attems, podpredsednik namestništva v Zadru. — Španska vlada je razpustila več anarhističnih delavskih društev, ki so širila prekucaški duh.

Dne 24. septembra: Splošno se sodi, da se bo nadaljno zasedanje češkega deželnega zbora mirno vršilo. — Dr. Nagl je bil slovesno umeščen za dunajskega nadškofa. Pri slovesnosti je bilo navzočih več ministrov. — Za ruskega ministrskega predsednika je na mesto umorjenega Stolipina imenovan Vladimir Nikolajevič Kokovcev. — Med Italijo in Turčijo je razmerje vsak dan bolj napeto, poostreno pa je še bolj sedaj, ko pošilja Italija svoje bojne ladje pred Tripolis.

Dne 25. septembra: Novi vojni minister Auffenberg se je pripeljal danes iz Sarajeva. Zaprisežen bo dne 26. t. m. — Na dnevnem redu seje državnega zbora v četrti, dne 5. oktobra, je prvo čitanje vladne predloge o spremembi poslovnega reda državnega zbora. — Cesar je sprejel danes v avdienci bivšega vojnega ministra Šonajha. — V Italiji je splošno razpoloženje za vojsko s Turčijo. Listi pišejo večinoma za vojsko. Vpoklicanih je pod orožje mnogo rezervnih častnikov in moštva.

Dne 26. septembra: Cesar je sprejel danes ministrskega predsednika Gauča in se je razgovarjal z njim o pripravah za zasedanje državnega zbora in o draginjskih razmerah. Nato je bil sprejet od cesarja skupni finančni minister Burian. — Nižjeavstrijski deželni zbor je razpravljal o zadevi znižanja prevoznih cen za živino, o možitvi učitelje in o predlogi, naj se proglasi nemščina kot edini učni jezik na nižjeavstrijskih šolah. — Staročeska stranka na Češkem se bo razdružila. En del se bo priključil Mladočehom, drugi del pa katoliški stranki. — Nemška vlada je prišla večinomavsem predlogom Francije glede maroške zadeve. — Italija se oborožuje dalje.

Razne novice.

* Našim naročnikom. S 1. oktobrom se začne zadnje četrletje za plačevanje naročnine in za novo naročbo. Vabimo vse one naše somišljenike, ki še niso naročeni na naš list, da si ga takoj naroče. Naročnina znaša od 1. oktobra do konca leta samo 1 K. „Slov. Gospodar“ se tiska sedaj v 10.000 izvodih, kar pomeni, da je zadnje leto krog naših naročnikov se nepričakovano zvišal. Vendar je še mnogo takih, ki bi si „Slov. Gospodarja“ lahko naročili; pogrešamo pa naš list še tudi v mnogih gostilnah in trgovinah. Somišljeniki, agitirajte za nove naročnike! Ponovno prosimo tudi vse one naročnike, ki še dolgujejo naročnino, da nam jo v kratkem pošljejo.

* Njih ekscelence, knez in škof g. dr. Mihael Napotnik, bodo v nedeljo, dne 8. oktobra v Šmarju pri Jelšah blagoslovili lepo popravljene kapelice križnega pota na sloveči božji poti proti sv. Roku. Prijatelji sv. Roka in pobožni slovenski romarji ste povabljeni k lepi slovesnosti.

* Novo šolsko leto v kn. šk. bogoslovnici v Mariboru se začne dne 2. oktobra popoldne z duh. vajami.

* Na znanje. „Gospodarske Novice“ št. 19, kot priloga „Slov. Gospodarju“ št. 41, je državni pravdnik radi nekega članka zaplenil. Da se nam izdaja „Slov. Gospodarja“ ni preveč zakasnila, so „Gosp. Novice“ to pot izostale. Cenj. naročnikom naznanjamo, da bodo prihodnje „Gosp. Novice“ izšle še-le 5. oktobra in sicer v podvojeni izdaji, 19. in 20. številka skupno.

* „Straža“ — zaplenjena. Državno pravdnništvo je zaplenilo ponedeljkovo „Stražo“ radi članka o razmerah na spodnještajerskih sodiščih.

* Kdo uprizarja po mestih nemire proti „draginji“? Ne delavci, ne obrtniki ali drugi nižji stanovalci sami, ampak socialdemokratski židovski voditelji, ki žive na račun svojih delavskih somišljenikov, lepše in imenitnejše kot bogati tovarnarji in milijonarji. To je dejstvo, proti kateremu socialni demokratje ne morejo ugovarjati. Hujškarija o draginji je samo pesek, ki ga mečejo delavskim množicam v oči rejeni voditelji socialne demokracije. Namesto, da bi se bojevali proti velikim špekulantom in prekupecem, ki izmozgavajo ljudstvo, pa hujškajo svoje zaslepljene pristaše proti kmečkemu ljudstvu, ki se bojuje z vsemi silami za svoj obstanek. Da bi socialdemokratski voditelji nastopili proti tovarnarjem, prekupecem in kartelom, ki dražijo dan za dnevom kmečke potrebe, železo, petrolej, milo, platno itd., o tem jim ne pride na misel. Resnica je, da nemire proti „draginji“ uprizarjajo najbolj tisti, ki draginje sploh ne čutijo. To je njih „kšeft“.

* Nemškutarji so se v sedanjem draginjskem boju postavili proti kmetu in na stran meščanov. Tudi oni ne vidijo druge draginje, nego draginjo mesa, in pričakujejo boljše čase samo od srbskega in argentinskega mesa. Zato se tudi „Stajere“ jezi, da se ni sklical takoj državni zbor, ko so to socialni demokratje zahtevali. Da pri tem mahne tudi pri naših

kmečkih poslancih, ki kljub vsem napadom v teh draginjskih časih stojijo zvesto ob strani kmečkemu prebivalstvu, je samoumevno. Posebno si privoščijo dr. Korošec ter pravi o njem, da se je na Dunaju pred ministrskim predsednikom Gaučem izrekel proti temu, da se skliče državni zbor. To je laž, kakoršno si lahko izmislilo le popolnoma pokvarjeni ljudje. Celo nemški listi si niso upali tako lagati in so poročali, da se je dr. Korošec izrekel proti prenatrženemu sklicanju državnega zbora, kar bi bilo ugodno samo za socialdemokratske agitacije, a bi draginji prav nič ne opomoglo. Kakor dr. Korošec, tako so se izrekli tudi zastopniki čeških in nemških kmečkih strank za zasedanje začetkom oktobra, ne pa za takojšnjo zasedanje. V smislu „Stajere“ izvajaj pa so govorili socialni demokratje in liberalni Nemci. Laž je tudi, da se dr. Korošec zdravi po toplicah in hodi po korzi, ker je lahko vsakdo nedeljo za nedeljo zasledoval njegovo organizatorično delovanje po Spodnjem Stajeru. „Stajere“ se najraje bavi z rečmi, ki so mu bolj znane, n. pr. kako si polni Ornič svoje žepe in koliko časa se on vsako leto zabava po toplicah.

* Komedianti okoli „Stajerca“ strašno kričijo, ker zopet ne bo Štajerskega deželnega zbora, in pred očesom državnega pravdnika pretijo, da bodo poslali naše voditelje čez štajerske gore, da jih ne bo nikdar več opaziti. To je višek nemškutarskega hinavstva. V Gradu nemški in nemškutarski voditelji nečesto niti prijaviti v regulacijo Drave, doma pa zmerjajo njih hlapeci slovenske poslance, ki se potegujejo za gospodarske zahteve spodnještajerskih volilcev. Pribito ostane za vse večne čase, da stranka, v kateri sedi Ornič, ni hotela dovoliti regulacije Drave, in da je torej le pesek v oči ljudstva, ako kvasi „Stajere“, da je kriva obstrukcija, da se to in ono ne stori. Nemci in nemškutarji so tega krivi. Ako bi tekla Drava po nemških tleh, bi bila že regulirana!

* Med Nemci v Gradu je prišlo do hudega spora. Poslanec Wastian je odstopil kot državni poslanec graškega mesta. Sedaj se tepeta za ta mandat Dunajčan dr. Weidenhoffer in graški občinski svetnik dr. Gargitter.

* V avstrijskem državnem zboru je skupno 280 kmečkih poslancev, ki zastopajo takozvane agrarne zahteve. Med Jugoslavlani jih je 34, med Čehi 45, med Poljaki 48, med Rusini 29, med nemškimi krščanskimi socialci 68, med nemškimi nacionalci 39, med Vse-nemci 2, med Italijani 10 in med Rumuni 5. Slovani so glede kmečke struje močnejše zastopani kot vsi drugi avstrijski narodi.

* Slovencem, ki bodo obiskali jesenski sejem v Gradu, priporočamo, da se poslužijo gostilne „Zum Andreas Hoffer“, ki se nahaja v Prokopigasse 12. V tej hiši imatudi kat. slov. izobraževalno društvo „Kres“ svoje prostore. V gostilni so na razpolago tudi prenočišča.

* Koroški Slovenci zmagujejo. Ni dolgo tega, kar so pri občinskih volitvah v občini Vernberg pri Beljaku sijajno zmagali Slovenci. Dne 14. t. m. so Slovenci pri občinski volitvi v Dobrlivasi zmagali v III. razredu z 92 glasovi proti 15 posilinskim, v II. razredu pa je dosegla slovenska stranka znatno manjšino. V Prevaljah so se vršile volitve dne 15. septembra. Prodrli so večinoma zavedni slovenski možje. Posnemajmo vrle koroške brate pri občinskih volitvah!

* Slovenskim trgovcem in obrtnikom. Več prekmurskih slovenskih fantov, premožnih in poštenih starišev, bi rado vstopilo v uk pri štajerskih slovenskih obrtnikih in trgovcih. Dotični, ki želijo sprejeti te učence, naj to javijo našemu upravništvu.

* Družba sv. Mohorja v Celovcu šteje za letos 84.855 udov. Vsi ti prejmejo letos naslednji književni dar: 1. Molitvenik za šolsko mladino. 2. Koledar za leto 1912. 3. Deseti brat. 4. Mladim srcem. 5. Na jutro. 6. Zgodbe sv. Pisma, 17. zvezek. V zabeno ali v doplačilo — kakor si je kdo pri vpisovanju želel — se še doda: 7. Troje povesti. Z razpošiljanjem smo pričeli ravnokar. Potrudili se bomo, da častiti udje dobijo knjige najprej kot mogoče. Red za letošnje razpošiljanje je sledeči: 1. Amerika, Afrika, Azija. 2. Krška škofija. 3. Razni kraji. 4. Tržaško-koprska škofija. 5. Lavantinska škofija. 6. Ljubljanska škofija. 7. Goriška nadškofija. Cenjene gospode poverjenike, katerim se knjige pošiljajo, nujno prosimo, naj takoj, ko dobijo avizo, pošljejo po nje na železniško postajo, da ne boče sitnih reklamacij, ki povzročujejo družbi samo zamudo in nepotrebne stroške. Ob enem vsem častitim gospodom poverjenikom, ki prejmejo po železnici po več kot eno balo, uljudno naznanimo, da se nahaja zapisnik udov vedno v oni bali, ki ima najnižjo številko. Stroške, katere so imeli gospodje poverjeniki za odposlatev denarja in pa prejem knjig, morajo jim posamezni udje povrniti. In one gospode poverjenike, ki dobivajo svoje knjige neposredno v družbini tiskarni, prosimo, naj čim preje pošljejo po nje, da nam zavoji ne zastavljajo prepotrebne prostora. — Odbor.

* Nove vojaške čete v Bosni in Hercegovini. Nova brambna postava za Bosno in Hercegovino določa zvišanje dosedanjega števila novincev ter se isto porabi deloma za osnutje čet deželnih strelcev na konjih, slično onim na Tirolskem in v Dalmaciji.

* Neposredni davki. Tekom IV. četrletja 1911 postanejo neposredni davki na Štajerskem plačni v naslednjih obrokih: I. Zemljiški, hišno-razredni in hišno-najemninski davek ter 50dstotni davek od najemnine onih poslopj, ki so prosta hišno-najemninskega davka, in sicer: 10. mesečni obrok dne 31. oktobra 1911; 11. mesečni obrok dne 30. novembra 1911; 12.

mesečni obrok dne 31. decembra 1911. — II. Občna pridobnina in pridobnina podjetij, podvrženih javnemu dajanju računov: IV. četrletni obrok dne 1. oktobra 1911. — III. Rentnina in osebna dohodnina, v kolikor se ti davki ne pobirajo na račun državne blaginje potom odbitka po osebah oziroma blaginjah, ki izplačujejo davku podvržene prejemke, in sicer 2. polletni obrok dne 1. decembra 1911.

* Katoliški učitelji v Nemčiji so res vzor pravih ljudskih učiteljev. Sodelujejo pri mladeniških, ljudskih in stanovskih društvih, predavajo o njih, vodijo razne poučne, socialne tečaje, telovadbo mladine itd. Zategadelj pa vživa katoliški učitelj v Nemčiji tudi velik ugled pri katoliškem ljudstvu. Ljudstvo jih spoštuje, ker so res pravi prijatelji ljudstva in ne igrajo vloge političnih hujškateljev, kakor se to dogaja drugod. Njih organizacija pa je tudi vedno močnejša. Leta 1890 je imela Katoliška učiteljska zveza v Nemčiji samo 649 članov; v naslednjem desetletju je naraslo število na 9664, v zadnjem desetletju pa že na 18.662 članov. Katoliško ljudstvo ljubi take učitelje, ki žive z ljudstvom, čutijo z njim, pa narod tudi vzgajajo po naukih in načelih krščanstva.

Mariborski okraj.

m Maribor. Podružnica Slovenske Straže za Maribor in okolico prireja ob ponedeljkih zvečer družinske večere. Prvi tak večer se je vršil dne 18. septembra v gostilni g. Kirbiša v Viktringhofovi ulici; drugi pa dne 25. septembra pri Inkretu v Karčevini. Dne 2. oktobra se vrši družinski večer zopet pri Kirbišu. Zabava je na teh večerih prav izvrstna. Vabimo opetovano mariborske Slovence, da se udeležujejo teh prireditev v korist Slov. Straži.

m Maribor. V ponedeljek so stali pred mariborskimi porotniki 45letna Ana Rokavec, posestnica iz Grušove, njena 16letna hči Marija Rokavec ter 46letni Janez Ganser, viničar v Celestrini, obtoženi, da so hoteli dne 3. marca t. l. zastrupiti moža obtoženke, Jakoba Rokavec. Ganser je preskrbel strup, katerega sta Ana in Marija Rokavec zmešale možu, oz. očetu Jakobu v jed. Le slučaju se ima Rokavec zahvaliti, da je ostal pri življenju. Porotniki so vprašanje, če je A. Rokavec kriva poskušene umora svojega moža, potrdili; sodišče jo je obsodilo na 6 let težke ječe s postom. Janez Ganser pa je dobil 3 leta težke ječe. Hči Marija, pa, ker je mati preklicala njeno skrivnjenje, je bila oproščena. — V torek, dne 26. septembra je bil obsojen 34letni posestnik Jožef Topolovec iz Gradiša radi prekoračenega silobrana na 6 mesecev težke ječe, ker je izbil Andreju Vidoviču z bičem oko; soobtoženi Franc Topolovec je bil radi krivega pričevanja obsojen na dva meseca težke ječe.

m Maribor. Mlado življenje ugasnilo. Dne 25. t. m. je v Počehovi pri Mariboru po dolgi bolezni mirno v Gospodu zaspal gimnazijec VI. razreda, Alojzij Majcen. Zdrav bi s tekočim šolskim letom dovršil gimnazijo, toda Vsemogočni je določil drugače; namen življenja mu je dal izpolniti v zorni mladosti, in mladi Lojzek ga je brez strahu, zroč smrti v oči, izpolnil kakor junak. Zato pa mati, dasi vdova, naj ne žaluje, marveč bodi ponosna, da je rodila junaka večne domovine. Pogreb je bil večeraj, dne 27. septembra.

m St. III v Slov. gor. V bolnišnici usmiljenih bratov v Gradu je umrl dne 20. septembra tukajšnji posestnik in odbornik šentilske občine, g. Jožef Kaudela. Rajni je bil eden tistih redkih Nemcev, ki Slovence „ni odrekali njihovih pravic. Pri zadnjih občinskih volitvah je volil v II. razredu 2 Slovence in 2 Nemca. V občinskem odboru je glasoval večkrat s Slovenci. Rajnega so prepeljali v Baden pri Dunaju.

m St. III v Slov. gor. Naša mladina se pripravlja na narodno veselico, ki se bo vršila v nedeljo, dne 22. oktobra v Slov. Domu. Na vspredu bo igra, šaljava trgatav in še več drugega. Mariborčani, sosede in domačini, pridite! — Südmarka je torej vendar odpustila organizatorja naseljencev, Fraiža, ki se je izdajal v javnosti za veleposestnika. Na njegovo mesto je imenovan potovalni učitelj Hoyer. Le bodimo pazno na straži!

m Sv. Lenart v Slov. gor. Pred par dnevi sem se vračal od Sv. Trojice čez Porčič v St. Lenart. Ko pridem čez most na Velki, bi mi kmalu postalo slabo vsled ogromnega smrada, ki je izviral iz enega kupca tik ob okrajni cesti. Po dolgem povpraševanju sem izvedel, da vozi in spravlja na ta kup nek Šentlenarčan čreva in druge odpadke od kur, kar povzroča okuženje zraka daleč na okrog. Čudno, da oblasti tega ne vidijo, saj je vendar ta „kurji britol“ naravnost ognjišče za razne bolezni itd. Kaj poreče k temu tržki občinski urad? Tudi okrajni odbor bi naj kaj enakega prepovedal, zlasti, ker se nahaja dotični kup ravno na sredi med vožno cesto in pešpotjo. Upamo, da bo ta sramotni pečat našega trga v kratkem odstranjen.

m Sv. Lenart v Slov. gor. Nemška dobrodružnost. Tukajšnja posestnica vdova Kristina Paul je dolgovala dvema tržanom skupen znesek 140 K, a ker jima ni ob določen uri plačala, sta ji zarubila vse svinje in še nekatere druge premičnine. In zakaj? Zato, ker ni hotela enemu od teh dveh prodati svojega posestva. Čudno, poprej je dobila vselej od Südmarke posojila, kolikor ga je le hotela, še vsiljevali so ji ga, a sedaj, ko bi ji bilo res treba pomagati, in ko bi se ji zamoglo z malenkostjo pomoči, sedaj je niso hoteli več poznati. To je pač najboljši dokaz, koliko smemo verjeti našim posilincem. Zali-